

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep
0033 Oslo

Bergen 29.11.2010

Innspill til arbeidet med petroleumsmeldingen

Med bakgrunn i Olje- og energidepartementets oppfordringer på samrådsmøte i Bergen 9.mars 2010, ønsker Næringsalliansen å følge opp med konkrete innspill som departementet bør ha med i sine vurderinger under utarbeidelsen av den nye petroleumsmeldingen.

Næringsalliansen er et formelt samarbeid mellom 12 næringsforeninger i Hordaland og virker som felles talerør innen en rekke saksfelt. Næringsalliansen består av Arna Næringsforum, Askøy Næringslivsforening, Austevoll Næringsråd, Bergen Næringsråd, Fusa Næringslivslag, Kvam Næringsråd, Nordhordland Handverk- og Industrilag, Osterøy Industrilag, Samnanger Næringsforum, Stord Næringsråd, Vaksdal Næringssselskap og Vest Næringsråd. Til sammen representerer vi mer enn 3000 medlemmer og 125.000 ansatte.

Bakgrunn

Petroleumsnæringen er den desidert største næringsklyngen i Hordaland og er svært viktig for den høye verdiskapingen som skjer i fylket. Hordaland har helt siden starten vært en stor og viktig petroleumsfylke og det er viktig for fortsatt satsing at næringen får gode rammevilkår også de neste 40 år.

Gjennom tett samspill med operatørene på norsk sokkel og lokale FoU-miljøer, har leverandørbedrifter over hele fylket utviklet seg til å bli verdensledende innenfor sine fagfelt. Det er utviklet viktige næringsklustre i Sunnhordland, i Bergen, i Øygarden, på Sotra og i Nordhordland.

Over 20 000 personer i Hordaland har i dag sitt arbeid knyttet til petroleumsnæringen. Av disse tilhører 12 000 personer leverandørindustrien. Hordaland er det nest største oljefylket i landet og betydelige verdier fra norsk sokkel opereres fra fylket. Statoil drifter blant annet 60 % av aktiviteten i norsk sektor fra sine kontor i Bergen. Flere steder i fylket utgjør petroleumbedrifter hjørnesteinsbedriften i lokalsamfunnet. Det gjør videreutvikling av næringen også til et regionalpolitisk spørsmål.

Tiltak

På denne bakgrunnen vil Næringsalliansen oppfordre Olje- og energidepartementet til å fokusere på følgende i den nye petroleumsmeldingen:

Langsiktige rammebetingelser

Petroleumsnæringen vil fortsatt i mange tiår være den viktigste næringen for Norge. I Petroleumsmeldingen må derfor olje- og energidepartementet videreføre en overordnet politisk enighet som sikrer gode rammevilkår for næringen. Vi ber derfor departementet om å legge forholdene til rette for at den norske petroleumsnæringen fremdeles skal være en drivkraft for videreutviklingen av den norske velferdsstaten og alle ledd i petroleumsklyngen må gis bærekraftige vekstforhold.

Sikre næringen nye leterareal

For å opprettholde investeringsviljen og kompetansen innen petroleumsvirksomheten i Norge, er det essensielt at petroleumsmeldingen tar høyde for at nye areal må tilrettelegges

for utvinning. De fleste interessante områder som er tilgjengelige, er ferdig utforsket og fremtiden på norsk sokkel ligger i nordområdene. Næringsalliansen ønsker derfor at det snarest startes en prosess for å konsekvensutrede nye leteområder.

Dette gjelder i særlig stor grad feltene Nordland VI og VII og Troms II. Åpning av nye områder vil ha stor betydning for næringen i Hordaland når det gjelder langsiktig verdiskaping og sysselsettingseffekt. Det ligger fremdeles store uoppdagede ressurser på norsk sokkel som bør finnes og utvikles til beste for fellesskapet.

Næringsalliansen ønsker å påpeke at i en konsekvensutredning må det legges stor vekt på vurdering av de miljø- og klimamessige virkningene av utvinning. Det må stilles krav til industrien om å utvikle nødvendig og eventuell ny teknologi for å kunne operere i det som er/blir definert som særlig sårbare områder.

I tillegg til dette må myndighetene innføre nyordninger og incentiver som kan stimulere operatørene til å utvinne enda mer olje- og gass fra eksisterende felt på norsk sokkel. Oljeproduksjonen på norsk sokkel faller, og for å kunne opprettholde dagens utvinningsnivå fremstår det som klart utvinningsraten må heves betraktelig.

Gode konkurransevilkår for norsk leverandørindustri

Senere år har vi sett en tendens til at norsk leverandørindustri har tapt store kontrakter til utenlandske motparter som ligger lavere i pris. Leverandørindustrien i Hordaland danner flere steder grunnlaget for gode lokalsamfunn. Den kompetansen som er bygd opp er den sterkeste og viktigste ressursen et lokalsamfunn kan ha, og for at den skal ivaretas er det en forutsetning at norske myndigheter forsikrer seg om at norske leverandører har like gode konkurransevilkår som sine internasjonale konkurrenter.

Vi ønsker også at anbudskriteriene for tildeling av kontrakter må endres slik at viktig kunnskap, f.eks kunnskap om klimatiske forhold sikrer norsk industri gjennom den kompetansen de har. Dette må gjøres i samarbeid med bransjeorganisasjonen. Den norske leverandørindustrien er i verdensklasse i forhold til å operere i arktiske strøk og Næringsalliansen mener denne kompetansen må vektas sterkt i forhold til pris.

Endringen på norsk sokkel påvirker i stor grad leverandørindustrien. Virksomheten vil i fremtiden fokusere mer på mindre utbygginger, som regel undervannsinstallasjoner, knyttet opp til eksisterende infrastruktur. Det vil også være et økende marked knyttet til oppgraderinger, vedlikehold og modifikasjoner. Denne utviklingen må reflekteres i petroleumsmeldingen.

Rekruttering og omdømmebygging

Petroleumsmeldingen må inneholde konkrete virkemiddel for å heve omdømmet til petroleumsnæringen. Som den desidert viktigste næringen i Norge må koblingen mellom genererte verdier og bidrag til velferdsstaten kommuniseres mye tydeligere. Regjeringen må arbeide aktivt for å styrke petroleumsnæringens omdømme. Til tross for at norsk oljeindustri er den mest miljøvennlig i verden og har svært strenge sikkerhetskrav, blir næringen oppfattet negativt. Dette er en stor utfordring, ikke minst i forhold til å sikre fremtidig rekruttering av arbeidskraft.

Det har de siste årene vært en utvikling i retning av at bedriftene har problemer med å rekruttere nye medarbeidere. Dersom norsk petroleumsnæring skal kunne konkurrere på et internasjonalt marked, er det av vesentlig betydning at bedriftene har tilgang på topp kompetent arbeidskraft. Næringsalliansen vil påpeke forholde og forventer at departementet tar utfordringen på alvor og setter i verk tiltak for å snu trenden.

Fremme FoU-miljøer

En forsterket satsing på forskning og utvikling er kanskje den viktigste premissleverandøren for petroleumsnæringen. Siden starten har næringen vært preget av store teknologiske fremskritt og norsk petroleumsnæring er kjent for å være i teknologisk verdensklasse. En viktig årsak til dette er den posisjonen norske FoU-miljøer har fått og den økonomiske støtten som er gitt. Petroleumsnæringen vil i fremtiden møte stadig større utfordringer i forhold til klimatiske forhold, miljø- og klimakonsekvenser og utvinningsrate. Norske bedrifters største fortrinn i den internasjonale konkurransen er kunnskap og høyteknologi. I overgangen til et kunnskapssamfunn er det nødvendig at forskningsmiljøene får tilstrekkelige midler utover det som næringen selv allerede bidrar med.

Næringsalliansen ønsker å fremheve de resultater som senter for fremragende forskning ved Universitetet i Bergen, Centre for integrated petroleum research, CIPR, har bidratt med i programperioden. Det er viktig å gi CIPR økonomiske rammebetingelser for økt satsing. Vi vil også fremheve hvor viktig det er for industrien i Hordaland at Høgskolen i Bergen (HiB) får godkjent sin søknad om å opprette et sivilingeniørstudium i Bergen. Studieprogrammet i undervannsteknologi ved HiB er også en viktig leverandør av arbeidskraft til den sterke subseaklyngen i regionen.

Sikre Mongstads strategiske posisjon i norsk petroleumsnæring

Næringsalliansen tar det som selvsagt at regjeringen viderefører sin klart uttrykte satsing på å utvikle fullskala, kommersiell renseteknologi for CO₂ på Mongstad. Slik teknologi blir viktig for å håndtere klimautslipp som følge av oljeutvinning og regjeringen må sikre videre satsing på Mongstad som en innovativ utviklingsarena for slik teknologi.

Mongstad som industristed er svært viktig, ikke bare for vertskommunen, men hele fylket. Videre satsing på Mongstad som internasjonalt senter for arbeid med CO₂ rensing vil gi muligheter for ny og nødvendig næringsutvikling og verdiskaping, ikke bare for Bergensregionen, men for hele den norske energipolitikken.

Fornybar energi

Selv om petroleumsnæringen fremdeles har en lang tidshorison, bør petroleumsmeldingen knytte linjene opp mot fornybar energi, som skal danne grunnlaget for vårt langsiktige energibehov. Leverandørindustrien vil være broen til utvikling av fornybar energi. Kompetansen som er opparbeidet gjennom 40 år med petroleumsnæring er en enorm ressurs for videre utvikling av industri i Norge. Dette er fortrinn Norge må ta med seg i forhold til utvikling av fornybar energi som for eksempel offshore vindkraft. Tilpasning av virkemiddelapparatet for miljøteknologi bør derfor sees i sammenheng med utviklingen av norsk industri og den kompetansen som Norge har opparbeidet seg innen petroleumsnæringen.

Olje- og energiminister Terje Riis-Johansen har tidligere uttalt til Bergen Næringsråd at visjonen er at Norge i 2030 skal forsyne Europa med strøm fra store havvindmøllerparker utenfor norskekysten. Skal vi få dette vil, må den nye meldingen ta høyde for at det investeres i pilotanlegg i Norge som kan utvikle vår leverandørindustri og våre forskningsmiljøer som kan prestere i henhold til myndighetenes forventninger innen fornybar energi.

For Næringsalliansen

Marit Warncke
Bergen Næringsråd

Per Aarsand (sign.)
Vest Næringsråd

Svein M. Nordvik (sign.)
Nordhordland Handverk- og Industrilag

Anne-Grete Sandtorv (sign.)
Stord Næringsråd

Lars Magne Bysheim (sign.)
Osterøy Industrilag

Martin Halvorsen
Sekretær Næringsalliansen